

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

FRÅN HANDLING TILL REKOMMENDATION SPAKET FÖR LÄRARE

**Erasmus+ KA220-SCH Strategic Partnership in School
Education DIGITAL COMICS OF MIGRATION
2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Från åtgärd till rekommendation: Paket för lärare

Lärare är bland de mest inflytelserika aktörerna när det gäller att forma elevers pedagogiska inkludering, utveckling av nyckelkompetenser och engagemang i allt mer digitaliserade lärmiljöer. Som ledare för klassrumsgemenskaper påverkar lärare inte bara det akademiska lärandet utan också den sociala dynamiken som avgör om eleverna känner sig värderade, representerade och kan delta fullt ut i skollivet. Forskning visar konsekvent att inkluderande undervisningsmetoder bidrar till elevers akademiska prestationer, känsla av tillhörighet, social integration och välbefinnande, särskilt bland elever från missgynnade, invandrar- och flyktningbakgrund (Florian & Black-Hawkins, 2011; UNESCO, 2020). I sammanhang med migration och tvångsförflyttning blir lärare ofta de första institutionella aktörerna med vilka barn etablerar meningsfulla relationer i värdsamhället. Deras attityder, förväntningar och pedagogiska förhållningssätt kan avsevärt forma elevernas utbildningsvägar och sociala upplevelser. Studier av flykting- och invandrarutbildning visar att kulturellt lyhörda och inkluderande lärare har bättre förmåga att främja positiva kamratrelationer, minska upplevelser av utanförskap och stödja elevers anpassning till nya utbildningsmiljöer (Pastoor, 2017; Sattin-Bajaj et al., 2023). Genom social-emotionellt lärande (SEL)-metoder och inkluderande undervisningsfilosofier kan lärare odla empati, samarbete, interkulturell förståelse och demokratiskt deltagande, och därigenom förbättra klassrumssociologin och skapa lärmiljöer där mångfald erkänns som en pedagogisk tillgång snarare än en utmaning.

Betydelsen av lärarutbildning sträcker sig därför långt utöver att förbättra undervisningens kvalitet; det påverkar direkt utbildningsjämlighet, social sammanhållning och demokratisk utveckling inom samhället. Lärare förväntas i allt högre grad svara på olika klassrum som kännetecknas av migration, kulturell pluralism, digital transformation och växande oro för elevers sociala och känslomässiga välbefinnande. Forskning pekar dock på att många lärare känner sig otillräckligt förberedda för detta ansvar eftersom traditionella lärarutbildningar ofta ägnar begränsad uppmärksamhet åt inkluderande utbildning, migrationskänslig pedagogik, socialt-emotionellt lärande och digital innovation (Europeiska kommissionen, 2023; OECD, 2023). På liknande sätt har studier om teknologiintegration gjort

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

upprepade gånger identifierat otillräcklig lärarförberedelse som ett av de största hindren för meningsfull digitalisering i skolan (Tondeur et al., 2017). Medan digital teknik har blivit central för modern utbildning, får många lärare lite formell utbildning om hur man integrerar digitala verktyg i pedagogiskt meningsfulla lärandeupplevelser. Ännu mindre uppmärksamhet ägnas åt innovativa instruktionsstrategier som seriebaserat lärande, visuellt berättande och multimodal läskunnighet, trots växande bevis för att dessa metoder kan öka engagemang, kritiskt tänkande, empati och interkulturell förståelse (Hosler & Boomer, 2011; Mallia, 2007). Följaktligen är kontinuerlig professionell utveckling avgörande för att utrusta lärare med de kompetenser som krävs för att möta samtida utbildningsutmaningar och förbereda eleverna för deltagande i alltmer mångfaldiga och digitala samhällen.

Inom detta sammanhang erbjuder DICOMI-projektet en värdefull ram för lärarutbildning, skolledarskap och professionell utveckling över utbildningsmiljöer. Genom att kombinera digitalisering, berättande och inkluderande utbildning ger DICOMI utbildare praktiska verktyg för att hantera komplexa frågor som migration, identitet, mångfald, tillhörighet och social inkludering. Projektets digitala serier och pedagogiska moduler exponerar lärare för autentiska migrationsberättelser och levda erfarenheter av fördrivning, vilket gör det möjligt för dem att utveckla djupare empati och förståelse för de verkligheter som migrant- och flyktingstudenter står inför. Forskning om digitalt berättande tyder på att narrativt baserade läranderesurser kan stärka lärares reflekterande praktik, interkulturella kompetens och förmåga att stödja elevernas känsla av tillhörighet (Khoo et al., 2024). Dessutom har seriebaserat lärande visat sig främja multimodal läskunnighet, kreativitet, kritiskt tänkande, kommunikationsförmåga och elevernas engagemang, vilket gör det till ett särskilt relevant pedagogiskt tillvägagångssätt för samtida klassrum (Farinella, 2018). För skolledare erbjuder DICOMI vägledning om att främja inkluderande skolkulturer, stödja pedagogisk innovation och stärka samarbetet mellan skolor, familjer och samhällen. Skolkuratorer, socialsekreterare och andra yrkesverksamma inom utbildningsstöd kan på liknande sätt dra nytta av projektet genom att få större medvetenhet om de pedagogiska och psykosociala utmaningarna i samband med migration och förflyttning. Genom att integrera digital kompetens, interkulturellt lärande, social-emotionell utveckling och inkluderande pedagogik, bidrar DICOMI till den professionella utvecklingen av utbildningsintressenter samtidigt som det stöder bredare europeiska mål relaterade till inkludering, demokratiskt medborgarskap och digital transformation inom utbildning. De politiska rekommendationerna från småskaliga möten i fem länder är listade som:

Finansieras av Europeiska unionens Erasmus+-program. Europeiska kommissionen och det turkiska nationella byrån kan dock inte hållas ansvariga för någon användning som kan göras av informationen däri

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Lärarutbildning som en del av läraryrket

Deltagarna i de småskaliga mötena betonade konsekvent att lärare bör få regelbunden och kontinuerlig professionell utveckling inom inkluderande undervisning för att effektivt kunna svara på den ökande mångfalden av samtida klassrum. De hävdade att inkluderande utbildning kräver mer än pedagogisk kunskap eller policymedvetenhet; det kräver också empati, interkulturell kompetens och en djup förståelse för de levda erfarenheterna av invandrare, flyktingar och fördrivna elever. Deltagarna framhöll att många lärare stöter på elever som har upplevt krig, påtvingad migration, familjeseparation och trauma, men som ofta får begränsade förberedelser för att ta itu med dessa komplexa verkligheter inom utbildningsmiljöer. Följaktligen rekommenderade de att lärarutbildningsprogram går bortom teoretiska diskussioner om inkludering och att inkorporera autentiska, erfarenhetsbaserade lärandemöjligheter som hjälper lärare att förstå de sociala, känslomässiga och pedagogiska utmaningar som invandrar- och flyktingbarn står inför.

I detta avseende identifierade deltagarna DICOMI-projektet och dess digitala serier som värdefulla resurser för lärarutbildning och professionell utveckling. De betonade att verkliga berättelser representerade genom digitala serier kan hjälpa lärare att engagera sig i migrationsupplevelser på ett mer personligt, reflekterande och meningsfullt sätt. Genom att presentera berättelser om förskjutning, anpassning, tillhörighet och motståndskraft tillåter DICOMI-serier lärare att möta migration inte som en abstrakt politisk fråga utan som en mänsklig erfarenhet som direkt påverkar elever och deras familjer. Deltagarna hävdade att exponering för sådana berättelser kan stärka lärares empati, utmana stereotyper och uppmuntra mer känsliga och inkluderande svar till elever från olika bakgrunder. Seriernas visuella och narrativa karaktär ansågs vara särskilt effektiv för att hjälpa lärare att förstå migrationens känslomässiga dimensioner och uppskatta de många utmaningar som barn som drabbats av krig kan möta både i och utanför klassrummet.

Deltagarna betonade vidare att regelbunden träning grundad i autentiska berättelser och levda erfarenheter kan bidra till utvecklingen av mer inkluderande skolkulturer. Lärare som bättre förstår verkligheten av migration och förflyttning är mer benägna att skapa stödjande lärmiljöer, erkänna elevernas styrkor och behov och främja positiva relationer mellan olika grupper av elever. Sådan utbildning kan också förbättra lärares förmåga att ta itu med fördomar, diskriminering och utanförskap samtidigt som den främjar interkulturell dialog och social sammanhållning inom skolorna. Deltagarna rekommenderade därför att integrera

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

DICOMI-material, digitala serier och andra berättelsebaserade resurser i både förstelärarutbildning och fortlöpande professionella utvecklingsprogram. De hävdade att uthållig och praktikinriktad utbildning kan bidra till att se till att lärare är utrustade inte bara med kunskapen utan också med de attityder och kompetenser som krävs för att stödja inkludering, svara konstruktivt på migrationsrelaterade utmaningar och främja utbildningsmiljöer där alla elever känner sig värderade, respekterade och kan delta fullt ut.

Lärarytbildningsbehov: Serier som instruktionsmetod

Deltagarna i de småskaliga mötena betonade konsekvent att lärare bör ges riktade professionella utvecklingsprogram för digitalt berättande och seriebaserat lärande för att maximera utbildningspotentialen hos resurser som de som utvecklats genom DICOMI-projektet. De hävdade att även om serier erbjuder betydande möjligheter för att främja inkludering, empati och interkulturell förståelse, beror deras effektiva användning på lärarnas förmåga att integrera dem på ett meningsfullt sätt i klassrummets praktik. Deltagarna lyfte fram att lärarytbildningen bör gå längre än teknisk vägledning och ge utbildare pedagogiska strategier för att använda visuella berättelser för att underlätta kritisk reflektion, dialog och aktivt lärande. I synnerhet bör lärare få stöd i att använda serier för att jämföra olika migrationsupplevelser över flera berättelser, vilket gör det möjligt för eleverna att känna igen både gemensamma utmaningar – såsom förflyttning, anpassning och socialt utanförskap – och de olika personliga resor som kännetecknar migrationsupplevelser. Sådana jämförande tillvägagångssätt ansågs vara värdefulla för att hjälpa elever att gå bortom förenklade eller stereotypa förståelser av migration och utveckla en mer nyanserad uppskattning av individuella erfarenheter och identiteter.

Deltagarna noterade vidare att serier ger rika möjligheter att koppla ihop personliga berättelser med bredare pedagogiska teman och samhällsfrågor. Genom lämplig utbildning kan lärare lära sig hur man använder serier som pedagogiska startpunkter för att utforska ämnen som stereotyper, diskriminering, språkbarriärer, vänskap, identitet, anpassning, motståndskraft och betydelsen av tillhörighet. Genom att koppla berättelser till läroplansmål i ämnen som språkundervisning, samhällskunskap, medborgarskapsutbildning och interkulturellt lärande, kan pedagoger uppmuntra eleverna att kritiskt granska sociala verkligheter samtidigt som de utvecklar empati och förmåga att ta perspektiv. Deltagarna betonade också att serier kan fungera som effektiva katalysatorer för klassrumsdiskussioner

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

och debatter om inkludering, mångfald och social rättvisa. Lärare kan använda migrationsberättelser som presenteras i serier för att initiera samtal om

hur skolor och samhällen kan bli mer välkomnande och stödjande miljöer för alla elever, särskilt de med invandrar- och flyktingbakgrund. Sådana diskussioner ansågs vara viktiga för att främja demokratiska värderingar, ömsesidig respekt och aktivt medborgarskap inom allt mer varierande skolsamhällen.

För att framgångsrikt integrera serier i pedagogisk praktik, betonade deltagarna behovet av omfattande lärarutbildningsmoduler som visar hur visuellt berättande kan användas som ett strukturerat pedagogiskt instrument för att lära ut komplexa och ofta abstrakta fenomen. Ämnen som migration, människovärde, socialt utanförskap, identitetsbildning och interkulturell samexistens kan vara utmanande för elever att förstå enbart genom konventionella instruktionsmetoder. Deltagarna hävdade att serier gör dessa frågor mer tillgängliga genom att kombinera narrativ, bildspråk och känslomässigt engagemang på sätt som stödjer både kognitivt och känslomässigt lärande. Följaktligen bör lärarutbildningen utrusta utbildare med praktiska exempel, klassrumsaktiviteter och metodisk vägledning som gör det möjligt för dem att använda serier på ett säkert och effektivt sätt i olika utbildningssammanhang. Genom att utveckla lärarnas kompetens inom digitalt berättande, visuell läskunnighet och seriebaserad pedagogik kan skolor stärka inkluderande pedagogiska metoder samtidigt som de främjar elevernas kritiska tänkande, empati, kommunikationsförmåga och förståelse för komplexa sociala frågor. I detta avseende såg deltagarna lärarutbildning som en väsentlig förutsättning för att säkerställa att serier inte behandlas som kompletterande material utan erkänns som värdefulla pedagogiska verktyg som kan berika lärande och stödja inkludering i samtida klassrum.

Inkluderande utbildning inte bara som en del av lärarutbildningen

Deltagarna i de småskaliga mötena betonade att utbildning för inkluderande utbildning inte bara bör ses som ett yrkeskrav inom lärarutbildningen utan också som en viktig del av medborgarutbildning för lärarna själva. De hävdade att lärare inte bara är yrkesverksamma inom utbildning utan också inflytelserika medlemmar av sina nationella och europeiska samhällen vars attityder, värderingar och handlingar bidrar till utvecklingen av mer inkluderande, demokratiska och socialt sammanhållna samhällen. Ur detta perspektiv sträcker sig inkluderande utbildning bortom klassrumspraktik och blir ett bredare samhällsansvar grundat i respekt för mänsklig värdighet, mångfald, jämlikhet och social rättvisa. Deltagarna finansieras av Europeiska unionens Erasmus+-program. Europeiska kommissionen och det turkiska nationella byrån kan dock inte hållas ansvariga för någon användning som kan göras av informationen däri

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

betonade att lärare behöver möjligheter att kritiskt reflektera över frågor som migration, diskriminering, social utestängning och interkulturell samexistens för att bättre förstå de verkligheter som olika studentpopulationer står inför. I detta avseende identifierades DICOMI-modulerna och verklighetsbaserade digitala serier som särskilt värdefulla resurser för professionellt lärande eftersom de presenterar autentiska berättelser om migration, fördrivning, anpassning och tillhörighet. Genom att engagera sig i dessa berättelser kan lärare utveckla en djupare förståelse för de utmaningar som invandrar- och flyktningbarn och familjer upplever, gå bortom abstrakta politiska diskussioner för att möta migrationens mänskliga dimensioner. Sådan förståelse ansågs väsentlig för att främja empati, utmana stereotyper och stärka lärarnas engagemang för inkluderande pedagogiska praktiker.

Deltagarna lyfte vidare fram vikten av socialt och emotionellt lärande (SEL) som ett kraftfullt tillvägagångssätt för att utveckla lärares kapacitet för inkludering. De hävdade att lärare borde vara bekanta med SEL-principerna inte bara för att dessa kompetenser gynnar eleverna utan också för att de stödjer lärares egen professionella och medborgerliga utveckling. Färdigheter som empati, självmedvetenhet, relationsbyggande, perspektivtagande, ansvarsfullt beslutsfattande och känslomässig reglering ansågs vara grundläggande för att skapa inkluderande klassrum och effektivt svara på olika elevers behov. Deltagarna noterade att varje DICOMI-modul integrerar minst ett SEL-mål, vilket ger lärare praktiska exempel på hur social-emotionell kompetens kan inbäddas i utbildningsaktiviteter som tar itu med migration, mångfald och inkludering. Genom engagemang med DICOMI-material kan lärare uppleva hur SEL kan användas för att underlätta dialog, uppmuntra till reflektion, stärka interkulturell förståelse och främja positiva relationer mellan elever från olika bakgrunder. Deltagarna rekommenderade därför att SEL skulle bli en mer synlig och systematisk del av både för- och fortbildning för lärarutbildningar.

Slutligen betonade deltagarna vikten av professionella lärandegemenskaper och peer-to-peer-utbyte för att stödja genomförandet av inkluderande utbildning. De noterade att inkludering ofta diskuteras i abstrakta termer och kan vara svårt för lärare att omsätta till konkreta klassrumspraxis utan praktiska exempel, bevis och möjligheter till reflektion. Av denna anledning rekommenderade deltagarna att skapa utrymmen där lärare kan dela erfarenheter, diskutera utmaningar och utbyta god praxis relaterade till inkludering, migration, digitalt berättande och socialt-emotionellt lärande. Att dela med sig av framgångsrika klassrumsaktiviteter, lektionsplaner, seriebaserade projekt och strategier för att stödja migrant-

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

och flyktingstudenter ansågs vara särskilt värdefullt för att göra inkluderande utbildning mer påtaglig och genomförbar. Deltagarna hävdade att konkreta exempel och demonstrerade metoder kan hjälpa lärare att visualisera hur inkludering ser ut i skolans vardag, vilket ökar både självförtroendet och motivationen att ta till sig innovativa tillvägagångssätt. I detta avseende sågs DICOMI inte bara som en uppsättning utbildningsresurser utan också som en plattform för professionell dialog och kollaborativt lärande, som gör det möjligt för lärare att lära av varandra samtidigt som de kollektivt stärker inkluderande och demokratiska utbildningsmetoder över hela Europa.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Referenser

- Farinella, M. (2018). Seriernas potential i vetenskapskommunikation. *Journal of Science Communication*, 17(1), Y01. <https://doi.org/10.22323/2.17010401>
- Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). Utforska inkluderande pedagogik. *British Educational Research Journal*, 37(5), 813–828. <https://doi.org/10.1080/01411926.2010.501096>
- Hosler, J., & Boomer, K. B. (2011). Är serietidningar ett effektivt sätt att engagera icke-major i att lära sig och uppskatta vetenskap? *CBE—Life Sciences Education*, 10(3), 309–317. <https://doi.org/10.1187/cbe.10-07-0090>
- Khoo, E., Mitchell, L., & Sammons, M. (2024). Lärare använder digitala berättelser för att främja reflekterande praktiker som stödjer invandrar- och flyktingbarns känsla av tillhörighet. *Early Childhood Education Journal*, 52, 1993–2007. <https://doi.org/10.1007/s10643-023-01538-z>
- Pastoor, L. D. W. (2017). Rekonceptualisering av flyktingutbildning: Utforska de olika lärandekontexterna för ensamkommande unga flyktingar vid vidarebosättning. *Interkulturell utbildning*, 28(2), 143–164. <https://doi.org/10.1080/14675986.2017.1295572>
- Sattin-Bajaj, C., Barrera Alcazar, J., Hong, D. D., & Romo-González, M. (2023). Ett utökat ramverk för att förbereda lärare för att utbilda barn med invandrarbakgrund. *Teaching and Teacher Education*, 129, 104120. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2023.104120>
- Tondeur, J., van Braak, J., Ertmer, P. A., & Ottenbreit-Leftwich, A. (2017). Att förstå sambandet mellan lärares pedagogiska övertygelser och teknikanvändning i utbildning: En systematisk genomgång av kvalitativ evidens. *Educational Technology Research and Development*, 65(3), 555–575. <https://doi.org/10.1007/s11423-016-9481-2>
- UNESCO. (2020). *Global utbildningsövervakningsrapport 2020: Inkludering och utbildning – Allt betyder allt*. UNESCO's publicering.